

Met dit position paper wil ik inzicht geven in de positie van acteurs in Nederland ten opzichte van streamingplatforms. Ik zal tijdens het ronde tafeloverleg niet alleen namens mijzelf spreken, maar namens mijn gehele beroepsgroep. ACT, de acteursbelangenvereniging vertegenwoordigt zo'n 1200 kleine (culturele) ondernemers, veelal zzp'ers. De films en series waarin we spelen worden op de streamingsplatforms eindeloos vaak bekeken, maar wij kunnen als acteurs / kleine ondernemers niet meedelen in de opbrengsten daarvan. Daarom vragen wij de wetgever om onze positie te versterken, zoals dat in een aantal andere Europese landen al gebeurt.

Het inkomen van een acteur valt uiteen in grofweg twee delen: een honorarium voor de draaidagen en een *aanvullende vergoeding* voor je rechten voor verdere "exploitatie" van de films en series. Het honorarium, de gemiddelde dagprijs van een acteur in Nederland was altijd al laag en is de laatste jaren niet gegroeid. En ondanks de bescherming uit de Wet auteurscontractenrecht, worden de rechten vrijwel altijd via een buy-out geregeld. Onderaan de streep is van een *aanvullende vergoeding* dus vrijwel nooit sprake, terwijl exploitanten juist veel verdienen aan het uitzenden en streamen van de films en series.

Gelukkig wordt een deel van onze rechten daarom geregeld door onze rechtenorganisatie (NORMA). Via hen krijgen wij bijvoorbeeld sinds 2015 een vergoeding voor films en series die op televisie worden uitgezonden. Die vergoeding wordt betaald door de kabelexploitanten (KPN, Ziggo, Delta, etc.) en wordt door onze rechtenorganisatie aan de juiste acteurs uitgekeerd. Deze vergoeding maakt voor veel acteurs een belangrijk onderdeel uit van hun inkomen. Dit systeem van "verplicht collectief beheer" heeft haar waarde dus bewezen.

Het is daarom des te pijnlijker dat er niet een soortgelijk vergoedingssysteem bestaat voor streamingplatforms. De streamingplatforms vliegen ons om de oren en deels juichen we dat enorm toe. Meer mooie series en films voor een steeds breder en gevarieerder publiek. Geweldig, en we werken er graag aan mee, want acteurs doen niets liever dan spelen. Ik ook niet. Dat is de spagaat waar we in zitten. Echter, je honorarium kunnen factureren en weten dat er verder niets tegenover zal staan doet pijn. De films en series zullen voor altijd te streamen zijn en de kijkers zullen elke maand abonnementsgeld betalen. Geld waar de acteurs, die dus over de hele wereld te zien zijn, niets van terug zien. Wij kunnen en willen het niet opnemen tegen die grote platforms, vanwege die spagaat, maar onze rechtenorganisatie(s) kunnen wel opkomen voor onze rechten.

Om dit te regelen hebben wij een wettelijk steuntje in de rug nodig. Er geldt op dit moment een systeem van "vrijwillig collectief beheer". Dat betekent concreet dat acteurs of hun agenten bij elk contract dat wij sluiten voor een film/serie een bijlage moeten toevoegen. Die bijlagen zouden moeten waarborgen dat platforms die onze films streamen, daarvoor een aanvullende vergoeding betalen via onze rechtenorganisatie. Aan dit systeem wordt sinds 2015 gewerkt door RODAP en PAM en de jammere conclusie is dat acteurs anno 2022 nog steeds *next to nothing* terugzien van de films en series die worden gestreamd. Veel platforms zijn niet eens aangesloten bij de regeling en met degenen die dat wel zijn is het ook moeilijk zaken doen.

De geschiedenis is zich aan het herhalen: vóór 2015 hebben wij namelijk jaren moeten lobbyen en onderhandelen voor een vergoeding voor de films en series die op televisie worden uitgezonden. Uiteindelijk moest er een wetswijziging aan te pas komen om dat voor ons te waarborgen. Nu moet er kennelijk opnieuw een wetswijziging aan te pas komen om als acteur ook in de moderne tijd te kunnen meedelen in de successen van je werk.

Nogmaals: acteurs zijn juist blij met de opkomst van streamingplatforms. Wij juichen de wens naar kwalitatieve producties toe en het talent van zoveel meer acteurs kan tot zijn recht komen. Het wordt door deze platforms gezien. We hebben elkaar nodig, acteurs

hebben goede verhalen nodig, goeie regie en crew om te floreren. En de kijkers willen voor hun abonnementsgeld ook veel mooie producties zien, met acteurs die rollen vertolken waar ze van gaan houden, die ze citeren, waar ze memes van maken. Dat is ons gezamenlijke doel. Het enige dat wij vragen is om te kunnen delen in de opbrengsten van deze prachtige films en series.